

*BESLUIT (VORMVRIJE) M.E.R.-BEORDELING
ONTGRONDINGSWERKZAAMHEDEN
INTERNE PAS-MAATREGELEN
'Haaksbergerveen'*

Indiener	: Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente
Aanmeldnotitie betreft	: M.e.r. – beoordeling voor uitvoeren interne PAS-maatregelen door Staatsbosbeheer in het Haaksbergerveen
Locatie	: Haaksbergerveen
Datum ontvangst	: 31 juli 2018
Datum beschikking	: 12 september 2018
Kenmerk	: 2018/0427666
Projectnummer	: Z-HZ_MERB-2018-002798

Colofon

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 038 425 75 00

www.overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

1 *Besluit*

1.1 *Onderwerp*

Wij hebben op 31 juli 2018 een aanmeldingsnotitie¹ ontvangen van een vormvrij m.e.r.-beoordeling van Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente. De aanmeldingsnotitie betreft het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden in het kader van het uitvoeren van PAS-maatregelen in het Haaksbergerveen, een deelgebied van het Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen.

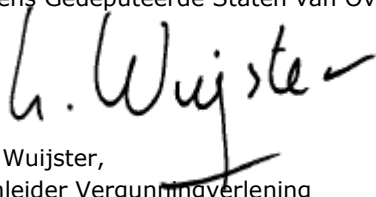
1.2 *Besluit*

Wij besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit, en gelet op de artikelen 7.16 t/m 7.19 van de Wet milieubeheer:

dat er geen bijzondere omstandigheden zijn die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken voor het uitvoeren van ontgrondingswerkzaamheden door Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente ten behoeve van het realiseren van PAS-maatregelen binnen het Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen.

1.3 *Ondertekening en verzending*

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

---

¹ Kenmerk 2018/0444349

Dit besluit is verzonden aan Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente.

Een afschrift van deze beschikking is verzonden aan:

- Dagelijks bestuur van Waterschap Vechstromen;
- Dagelijks bestuur van Waterschap Rijn en IJssel,
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haaksbergen,
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede.

1.4   *Rechtsmiddelen*

Het besluit is overeenkomstig artikel 7.17, lid 4 van de Wet milieubeheer gepubliceerd op de website van de provincie Overijssel.

Inhoudsopgave

1	Besluit.....	3
1.1	Onderwerp	3
1.2	Besluit	3
1.3	Ondertekening en verzending	3
1.4	Rechtsmiddelen	4
2	Aanleiding	7
3	Projectbeschrijving	7
4	Bevoegd gezag, beoordelingsplicht en toetsingskader	7
5	Conclusie.....	13

*BESLUIT (VORMVRIJE) M.E.R.-BEORDELING
ONTGRONDINGSWERKZAAMHEDEN
INTERNE PAS-MAATREGELEN
'Haaksbergerveen'*

Overwegingen

Indiener	:	Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente
Aanmeldnotitie betreft	:	M.e.r. – beoordeling voor uitvoeren interne PAS-maatregelen door Staatsbosbeheer in het Haaksbergerveen
Locatie	:	Haaksbergerveen
Datum ontvangst	:	31 juli 2018
Datum beschikking	:	12 september 2018
Kenmerk	:	2018/0427666
Projectnummer	:	Z-HZ_MERB-2018-002798

2 ***Aanleiding***

Op 31 juli 2018 hebben wij van Staatsbosbeheer regio Oost District Salland -Twente een aanmeldnotitie¹ ontvangen voor de beoordeling van de m.e.r.-plicht, ingevolge artikel 7.16, 1e lid, van de Wet milieubeheer (Wm). In de vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn de mogelijke milieueffecten beschreven die te verwachten zijn bij de ontgrondingswerkzaamheden, uitgevoerd in het kader van de PAS – maatregelen in het Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen. Het plangebied ligt in de gemeenten Haaksbergen en Enschede.

3 ***Projectbeschrijving***

Het project waarvoor deze notitie gaat, is als volgt te omschrijven.

Het Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen, is onderverdeeld in twee, aaneengesloten, deelgebieden: Buursezand en Haaksbergerveen. In deze gebieden zijn verdroging en stikstofdepositie twee belangrijke knelpunten voor een aantal stikstofgevoelige habitattypen.

De m.e.r.- beoordeling gaat over het deelgebied Haaksbergerveen dat in beheer is bij Staatsbosbeheer en gelegen is in de gemeente Haaksbergen en Enschede. Staatsbosbeheer neemt PAS-natuurherstelmaatregelen om Jeneverbesstruwelen te herstellen.

Rond Jeneverbesstruwelen binnen het Haaksbergerveen wordt lokaal en kleinschalig (20% van het oppervlakte van 400 m²) geplagd om kiemplekken voor Jeneverbessen te creëren.

De m.e.r.- beoordeling richt zich op de ontgrondingen. Het plangebied heeft een oppervlakte van 1,249 ha. Het gaat hierbij om plagwerkzaamheden met een diepte van 10 cm. Hierbij komt ca. 40 m³ grond vrij.

4 ***Bevoegd gezag, beoordelingsplicht en toetsingskader***

Gedeputeerde Staten zijn volgens artikel 3, lid 1, juncto artikel 8, lid 3 van de Ontgrondingenwet bevoegd gezag voor het verlenen van een ontgrondingvergunning, als er sprake is van het uitvoeren van werkzaamheden waarbij het maaiveld verlaagd wordt. Ingevolge artikel 7.2, lid 1 onder b in samenhang met artikel 7.17, lid 1, van de Wet milieubeheer (Wm) moet het bevoegd gezag bij voorgenomen activiteiten die staan opgenomen in onderdeel D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) bepalen of deze activiteiten vanwege bijzondere omstandigheden m.e.r.-plichtig zijn. Dat wil zeggen dat de initiatiefnemer de vergunningsaanvraag op grond van de Ontgrondingenwet al of niet vergezeld moet laten gaan van een milieueffectrapport (MER).

Voor het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden ten behoeve van beheer en onderhoud van natuurgebieden is het opstellen van een vormvrije m.e.r.-beoordeling voldoende, omdat de werkzaamheden worden uitgevoerd op percelen met een totale oppervlakte van 1, 249 ha. Gezien de grootte van dit oppervlak valt de activiteit onder de drempelwaarde van 12,5 ha van categorie 16.1 uit bijlage D, van het Besluit milieueffectrapportage. Bij een oppervlakte van meer dan 12,5 ha is een m.e.r.-beoordeling van toepassing. Als uit deze aanmeldnotitie blijkt dat er geen bijzondere omstandigheden zijn die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken voor het uitvoeren van de voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden in het projectgebied, is de activiteit verder vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Ontgrondingenwet, op grond van artikel 3.3.2.1 eerste lid, sub f, uit de Omgevingsverordening Overijssel 2017. In dit artikel is aangegeven dat functionele ontgrondingen, gericht op het uitvoeren van beheermaatregelen in natuurgebieden, als de werkzaamheden worden uitgevoerd door een natuurorganisatie, zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht. De uitvoering van het project voldoet aan deze criteria.

Gedeputeerde Staten moeten daarom een vormvrije m.e.r.-beoordeling toepassen, als wordt bedoeld in artikel 7.16 t/m 7.19 van de Wet milieubeheer, als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Gedeputeerde Staten moeten daarom beoordelen of, gelet op bijzondere omstandigheden, voor het verlenen van de ontgrondingvergunning een MER noodzakelijk is. Het algemene uitgangspunt bij een dergelijke beoordeling is dat er geen MER hoeft te worden opgesteld, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Deze bijzondere omstandigheden kunnen betrekking hebben op:

1. kenmerken van het project;
2. plaats van het project;
3. kenmerken van het potentiële effect.

De bijzondere omstandigheden zijn in de aanmeldnotitie beschreven.

1. Kenmerken van het project

Om Jeneverbesstruwelen, omgeven door sterk vergraste heide, in het gebied Haaksbergerveen te herstellen, worden door Staatsbosbeheer maatregelen (maatregel M14 uit de gebiedsanalyse) toegepast. Het gaat over het gebied ten zuiden van de Buurserbeek. Een klein gebied rond de jeneverbesstruwelen wordt geplagd om kiemplekken voor jeneverbessen te creëren. Door middel van handmatig plagen wordt de bovenste, voedselrijke bodemlaag met begroeiing verwijderd. De geplagde grond zal naar een gronddepot worden gebracht.

Het handmatige plagen wordt toegepast wegens de kwetsbaarheid van het gebied. De werkzaamheden zullen 5 dagen duren. Er wordt intensief vervolgbeheer met schapenbegrazing ingezet om te voorkomen dat de plagplekken dichtgroeien met ongewenste opslag.

2. De plaats van het project

Het plangebied van het project bevindt zich in het deelgebied Haaksbergerveen van het Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen in de gemeente Haaksbergen en Enschede. Dit gebied is eigendom van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en bestaat uit een afwisseling van veenputten en dijkjes met goed ontwikkelde gradiënten naar het omliggende zand- (en basen)rijke leemlandschap.

Op de volgende afbeeldingen (1 en 2) is de locatie van ontgroningen weergegeven.

Figuur 1, 2: Locatie van ontgroningen

3. Kenmerken van het potentiële effect

In dit hoofdstuk worden de effecten van de ontgronding voor het milieu beschreven.

Bodem

Huidige situatie

Op de plaglocaties rondom Jeneverbesstruwelen komt veldpodzol- en haarpodzolgronden leemarm fijnzand voor. Direct naast de Buurserbeek liggen nog gooreerdgronden.

Effecten

Het afplaggen van de bovenste 10 cm verarmt de bodem en creëert zandige plekken. Dat leidt niet tot verontreinigingen in de bodem of andere schadelijke gevolgen voor de bodemhuishouding. Er worden geen belangrijk nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema bodem.

Conclusie

Voor het aspect bodem zijn er geen bijzondere omstandigheden zijn die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken.

Water

Huidige situatie

Het plangebied van de plagwerkzaamheden in het Haaksbergervveen ligt in het beheersgebied van de waterschappen Vechtstromen en Rijn en IJssel en dicht bij de Buurserbeek. De Buurserbeek is, naast de functie als ecologische verbinding, aangemerkt als een stromend water van een bijzondere kwaliteit (zogenaamd kwaliteitswater). Waterschap Rijn & IJssel werkt momenteel aan ecologisch herstel van de Buurserbeek.

Effecten

Het plaggen heeft geen invloed op het grondwatersysteem en leidt niet tot grondwater tot aan het maaiveld, omdat het slechts de bovenste 10 cm van de bodem betreft en het grondwater hier diep onder het maaiveld staat (GHG dieper dan 140 cm beneden maaiveld). Het hydrologische risico van plaggen is hier naar verwachting verwaarloosbaar klein. Er worden geen belangrijk nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema water.

Conclusie

Voor het aspect water zijn geen belangrijke nadelige milieueffecten te verwachten door de plag- en graafwerkzaamheden. Er zijn geen bijzondere omstandigheden aangetroffen die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken.

Natuur

Huidige situatie

Het Natura2000-gebied Buurserzand & Haaksbergervveen verblijven bijzondere habitattypen als Stuifzandheiden met struikhei (H2310), Zwakgebufferde vennen (H3130), Jeneverbesstruwelen (H5130), Actieve hoogvenen (H7110A) en Kalkmoerassen (H7230). Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet combineert de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet. Deze wet regelt de gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Effecten

Soortenbescherming

Uit de bureautoets naar de effecten van de maatregelen op soorten en Gebiedsbescherming, uitgevoerd door Ecogroen, blijkt dat voor maatregel M14 effecten voor beschermde soorten zijn uit te sluiten mits wordt gewerkt met een ecologisch werkprotocol. De maatregel M14 is bovendien opgenomen in het beheerplan van Buurserzand & Haaksbergerveen. Hierbij geldt dat het opstellen van een ecologisch werkprotocol voldoende is voor alle PAS-maatregelen die in het beheerplan zijn benoemd. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk mits wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol6.

Gebiedsbescherming

Om het habitattype Jeneverbesstruwelen te kunnen uitbreiden, dienen maatregelen te worden getroffen. Deze maatregelen, zoals het afplaggen van de bodemlaag, leiden tot betere omstandigheden voor de ontkieming van jonge Jeneverbesstruwelen. Er worden geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen verwacht. Ook voor gebiedsbescherming worden significant negatieve effecten uitgesloten voor maatregel M14 als wordt gewerkt volgens het Ecologisch werkprotocol. Omdat de maatregelen worden uitgevoerd in het kader van het Programma Aanpak Stikstof, wordt door de werkzaamheden veroorzaakte tijdelijke toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige natuurwaarden buiten beschouwing gelaten. PAS-maatregelen zijn conform provinciale afspraken hiervan vrijgesteld. Er worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema natuur.

Conclusie

Voor het aspect natuur zijn geen belangrijke nadelige milieueffecten te verwachten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Er zijn geen bijzondere omstandigheden aangetroffen die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken.

Archeologie

Huidige situatie

De planlocatie waar de plagwerkzaamheden zullen plaatsvinden, ligt in een gebied met een gedeeltelijk middelmatige en gedeeltelijk hoge archeologische verwachtingswaarde, zoals in figuur 3.1. van de aanmeldingsnotitie wordt aangegeven.

Effecten

Bij een hoge verwachtingswaarde is archeologisch inventariserend veldonderzoek verplicht indien de ingreep groter is dan 2500 m², én de diepte van de ingreep dieper reikt dan 40 cm beneden maaiveld. Deze voorwaarden zijn hier niet van toepassing.

Omdat het plaggen tot dusdanig geringe diepte (10 cm) gaat, wordt geen aantasting van eventuele archeologische resten verwacht.

Er bevinden zich geen archeologische monumenten in het maatregelgebied. Er worden geen belangrijk nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema archeologie.

Conclusie

Op basis van de archeologische verwachtingswaarden zijn er in het plangebied geen belangrijke nadelige milieueffecten te verwachten voor het aspect archeologie. Er zijn geen bijzondere omstandigheden aangetroffen die het uitvoeren van een milieueffectrapportage nodig maken.

Landschap en cultuurhistorie

Huidige situatie

Het natuurgebied Buurserzand & Haaksbergerveen wordt gevormd door het natte zandlandschap. Het plangebied ligt in een landschap van kleinschalige kampenontginningen en veldontginningen, gekenmerkt door onregelmatige blokverkaveling met cultuurgraslandjes, weiden, akkers, bos en doorsnijdingen met rechtlijnige elementen als (historische) landwegen, slootjes, greppels en houtwallen. De plaglocatie wordt gekenmerkt door een afwisseling van dennen, berken, heide en Jeneverbesstruwelen.

Effecten

Het uitvoeren van de maatregelen leidt tot kleinschalige ingrepen in het landschap. Het kleinschalige verwijderen van de top laag verandert het landschap nauwelijks. Het plaggen geeft meer ruimte voor jeneverbesstruwelen en leidt tot meer afwisseling in vegetatie in het landschap. De ruimtelijke kwaliteit wordt verhoogd.

Verder bevinden zich geen monumenten of beeldbepalende bomen in het gebied die worden aangetast. Er worden geen belangrijk nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema landschap en cultuurhistorie.

Conclusie

Het landschap en de cultuurhistorische waarden in het plangebied worden niet aangetast. De ontgrondingsmaatregelen hebben geen belangrijke nadelige milieueffecten voor het aspect landschap en cultuurhistorie.

Effecten op overige milieuaspecten

Externe veiligheid

Het plangebied ligt niet in het invloedgebied van een transportroute gevaarlijke stoffen over het spoor, het water, een hoge druk aardgasleiding of van een Bevi inrichting. Er zijn dan ook geen effecten op externe veiligheid verwacht.

Luchtkwaliteit en geluid

Het handmatige plaggen van een kleine oppervlakte leidt niet tot verstoring van de omgeving, noch tot verontreiniging of hinder, omdat er geen bebouwing is in de omgeving van de ontgrondingswerkzaamheden. Er is geen sprake van verkeersaantrekkende werking door machines. De werkzaamheden worden in 5 dagen (najaar 2018) uitgevoerd op werkdagen tussen 07.00 en 19.00 uur. Hier betreft tijdelijke werkzaamheden.

Hulpbronnen

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen is niet aan de orde. De toegepaste maatregelen leiden niet tot productie van afvalstoffen. De werkzaamheden vormen geen gevaar voor de omgeving en er is geen sprake van een grensoverschrijdend karakter van werkzaamheden.

Cumulatie

In het Natura 2000-(deel)gebied Haaksbergerveen worden naast de beschreven plagmaatregelen nog meer natuurherstelmaatregelen uitgevoerd zoals het verwijderen van opslag (bomen en struiken), het verwijderen van de strooisellaag, het creëren van hydrologische bufferzone en herinrichten van percelen.

Er is geen sprake van negatieve cumulatieve effecten. De maatregelen in de verschillende deelgebieden versterken elkaar in het natuurherstel van de habitattypen.

Wanneer uitvoering van de maatregelen in de verschillende locaties gelijktijdig plaatsvindt, kan op de hoofdontsluitingswegen sprake zijn van een cumulatie van geluid en trillingen. Door

transportroutes langs dichtbevolkt gebied te voorkomen en meerdere alternatieven voor transportroutes te kiezen, zijn deze cumulatieve effecten voor woon-/werk- en leefmilieu naar verwachting te voorkomen of te verzachten.

5 ***Conclusie***

De mogelijke milieubelasting is voldoende omschreven om te kunnen beoordelen of sprake is van bijzondere omstandigheden. Er is geen sprake van bijzondere omstandigheden waaronder de activiteiten worden ondernomen. Er hoeft dan ook geen milieueffectrapportage opgesteld te worden.

De ontgroningen, uitgevoerd in het kader van PAS-maatregelen, dragen positief bij aan herstel en versterking van de natuur- en cultuurhistorische waarden in Natura 2000-gebied Buursezand & Haaksbergerveen.